

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

https://en.wikipedia.org/wiki/Pericyte#cite_note-15

7. Canine Hemangiopericytoma in a Golden Retriever: A Case Report / T. N. Trumble et al. Journal of Veterinary Medical Science. 2015. Vol. 77, no. 5. P. 481–486. URL: <https://doi.org/10.1292/jvms.14-0464>.

8. Tumors in Domestic Animals. Wiley & Sons, Limited, John, 2016. 1000 p.

УДК 636.5.09:611:591.471

МЕЛЬНИЧЕНКО Д.О., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **СОКОЛЬСЬКИЙ В.П.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ СКЕЛЕТУ СВІЙСЬКОЇ КАЧКИ В ПОРІВНЯННІ З СВІЙСЬКОЮ КУРКОЮ ТА ДЕЯКИМИ ССАВЦЯМИ

Дана наукова робота присвячена процесу виготовлення скелета свійської качки та вивченню особливості його будови в порівнянні з будовою свійської курки та деяких ссавців. Вибір цієї тварини зумовлений широким аспектом поширення, розведення з ціллю забезпечення продукцією птахівництва.

Ключові слова: скелет качки, скелет курки, скелет ссавців.

Вивчення будови тварин є важливою складовою багатьох біологічних наук, зокрема зоології, анатомії, палеонтології та ін. і особливо, що торкається основи опорно-рухової системи – скелету. Його дослідження дозволяють зрозуміти особливості будови, еволюційні зміни та функціональну адаптацію організмів.

Матеріалом наших досліджень послужили скелети: свійської птиці куриних (Galliformes) і гусиних (Anseriformes) та ссавців [Мал. 1, 2, 3].

Об'єктом дослідження є їх скелети. У процесі нашого дослідження примінялись методи виготовлення скелету птиці та ссавців, методи очищення кісток від м'яких тканин, способи їх обробки та консервації, а також технологія збирання скелету, що дозволило отримати наочний зразок для подальшого його вивчення.

Рис. 1. Скелет свійської качки (*Anas platyrynchos*).

Рис. 2. Скелет свійської курки(*Gallus gallus domesticus*).

Рис. 3. Скелет поні(*Equus caballus pony*).

В результаті проведення дослідження нами виявлено, що скелет у птиці, як і у ссавців поділяється на скелет голови, ший, тулуба, хвоста, кінцівок.

Скелет качки має особливості будови, що відображають її адаптацію до трьох основних середовищ: наземного, повітряного і водного, які є типовими для птахів, але містить певні специфічні особливості. Кістки качки, окрім кісток черепа, кисті і стопи пневматизовані, тобто їх порожнини після наступання статевої зрілості заповнені повітрям, яке поступає до них із повітряних мішків – це зменшує загальну масу скелета пристосування до польоту [1]. Проте, порівняно з суто повітряними видами птиці, кістки качки є дещо масивнішими, що спричиняє зануренню у воду під час плавання [2]. Компактна речовина кісток порівняно із ссавцями більш мінералізована, а тому їх кістки більш крихкі.

У птахів порівняно з ссавцями обширні кісткові орбіти, рот утворений піддзьоб'ям та наддзьоб'ям, відсутні зуби, є квадратна кістка, яка з'єднує кістки черепа з піддзьоб'ям. Хребетний стовп поділений на відміну від ссавців на шийний відділ : у качок 14-15 хребців; грудний мало рухомий: у куриних 7 хребців, у качок 9; попереково-крижовий відділ у качок представлений 13-ма зрощеними хребцями, а у куриних 11-ма [4]. Таз відкритий і бере на себе ресорну функцію, так як кістки заплесна відсутні. В проксимальному ряді зап'ястя порівняно з ссавцями, у птиці є 2 кістки: променева зрослась з проміжною і ліктьова із додатковою. Дистальний відділ кісток зап'ястя зрослись з кістками п'ястя і утворили зап'ясно – п'ясткові кістки.

На грудній кінцівці 3 пальці: 2-й та 4-й мають по одній фаланзі, а третій дві фаланги. На тазовій кінцівці 4 пальці. На 1-ому пальці 2 фаланги, на 3-ому 4 фаланги на 4 пальці – 5 фаланг, а у ссавців на кожному пальці по три фаланги.

Ребра у птиці не рухомі, так як реберні хрящі відсутні, є гачкоподібні відростки, перші 2-3 ребра астернальні, інші стернальні [3].

Висновок. У ході проведеного дослідження було встановлено, що скелет качки має унікальну будову, яка поєднує адаптацію до польоту, ходьби та плавання. При порівнянні з іншими птахами та ссавцями, зокрема куркою(*Gallus gallus domesticus*), виявлено ключові відмінності, які відображають їхній спосіб життя та еволюційні адаптації.

Результати цієї роботи можуть бути корисним для студентів – біологів, лікарів ветеринарної медицини, технологів, анатомів, таксидермістів, музейних працівників, а також для всіх, хто цікавиться виготовленням та дослідженням скелетів тварин. Сподіваємось, що дана праця сприятиме подальшому розвитку методик роботи з біологічними матеріалами та допоможе глибше зрозуміти і вивчити анатомічні особливості будови птахів.

Таким чином, ця робота не лише дозволила поглибити розуміння будови та функцій скелета качки, але й продемонструвала важливість подібних експонатів для допомоги студентам краще засвоювати матеріал.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Имангулов Ш. А. Ріст та розвиток кісток птиці / Ш. А. Имангулов, Т.Т. Папазян, А. Ш. Кавтарашвили // Ефективне птахівництво. – 2009. – № 10. – С. 31–36.
2. Hasan, I., & Islam, M. R. (2019). Preparation of indigenous duck (*Anas platyrhynchos*) skeleton to enhance veterinary anatomy teaching. *Asian Journal of Medical and Biological Research*, 5(3), 192–196. <https://doi.org/10.3329/ajmbr.v5i3.43587>
3. Sarott, M. L. V., Lima, T. G. de, & Lopes, E. Q. (2024). Anatomical description of the skeleton of the domestic duck (*Tadorna tadorna* – Linnaeus, 1758) found dead at the IBIMM Research Center in São Paulo – SP - Brazil. *South Florida Journal of Environmental and Animal Science*, 4(2), e4145 .
4. Herrera-Castillo CM, Geiger M, Núñez-León D, Nagashima H, Gebhardt-Henrich S, Toscano M, Sanchez-Villagra MR. 2022. Skeletal variation in bird domestication: limb proportions and sternum in chicken, with comparisons to mallard ducks and Muscovy ducks. *PeerJ* 10:e13229

УДК 636.09;611,714:619

НОВИКОВА Є.С., ГЛАДКИЙ М.Д., МАШКАРЕНКО М.В., здобувачу вищої освіти

Науковий керівник – **ДУДКА В.Б.,** канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

БІОМОРФОЛОГІЯ ЧЕРЕПА РОДИНИ ВОВЧИХ

Біоморфологічний напрям у вивченні будови черепа тварин, у тому числі хижих ссавців, сьогодні, у зв'язку з інтенсивним розвитком селекційної роботи та з огляду на інтерес практикуючих ветеринарних лікарів до даного аспекту біоморфології тварин, є одним з основних питань в анатомії.

З огляду на відсутність даних щодо будови черепа в різних порід собак варто зазначити, що питання вивчення черепа свійського собаки різних типів є актуальним, особливо за умов сучасної селекційної роботи. З'ясування морфологічних особливостей будови черепа в різних порід собак важливе для практикуючих ветеринарних лікарів під час діагностики та лікування патологічного процесу, що локалізується за певних хвороб інфекційного та неінфекційного походження в ділянці голови.

Досліджені види та породи собак характеризуються різними біоморфологічними адаптаціями, що зумовлені пристосуванням до певного способу добування їжі, а також є наслідком штучного відбору у свійських собак.[1.]

Під час виконання роботи черепа свійських собак були поділені не за призначеннями тієї чи іншої породи, а за ступенем розвитку лицевого відділу черепа, а саме: брахіцефали (короткоморді) – мопс, пекінес, чихуахуа, померанський шпіц, французький бульдог, мезоцефали (середньоморді) – американський кокер спанієль, лабрадор, золотистий ретривер, різеншнауцер, ротвейлер, сенбернар, доліхоцефали (довгоморді) – коллі, такса стандартна, доберман, хорт. [4]

Порівняння черепів різних представників родини вочих ми робили за допомогою промірів, що включають лінійні та широтні вимірювання різних відділів.

Брахіцефалія: Є результатом інтенсивної селекції, призводить до вкорочення та розширення лицевого відділу черепа. Брахіцефалія собак характеризується змінно укороченою мордою і округлою, часто масивною, головою. Спостерігається медіо-латеральне розширення черепа разом із ростокаудальним укороченням морди. Деякі породи можуть мати помітно зменшені або відсутні лобові пазухи. Носові раковини також можуть бути аберрантними: вони можуть бути занадто великими і продовжуватися каудально в носоглотку від хоан. Ці зміни скелета також призводять до здавлення носових і глоткових дихальних шляхів. М'які тканини верхніх дихальних шляхів, включаючи ніздрі, слизову оболонку носових раковин, м'яке піднебіння, мигдалини і навіть язик, не зменшуються пропорційно зменшенню скелета середньої частини обличчя; це призводить